



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

939. An, & quæ uniones ipso jure, ac sine opera Episcopi, aut alterius resolvantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

cit. q. 7. Tond. q. benef. s. 3. c. 128. n. 4. citans Rebuff. in pr. de union. revocat. n. 22. Quamvis & Legatum de latere facere posse dissolutionem exemptorum satis indicet Tond. loc. cit. dum ait: Horum beneficiorum solus superior est Papa, vel Legatus de latere.

Questio 937. An ad dissolutionem unionis requirantur causae, & quae?

1. Respondeo primò: Requiritur causa justa & legitima; seu inferior Papà, sicut sine concurrente justa causa unire, sic nec sine illa dissolvere unionem potest. Ventrigl. loc. cit. n. 34. Corrad. l. 2. c. 15. n. 55. Garc. cit. n. 303. Castrop. loc. cit. n. 4. Card. de Luc. ad Trid. d. 8. n. 34.

2. Secundò: Haec causae sunt eadem in dissolvenda, quae faciendae unioni, nempe utilitas, & necessitas. Corrad. loc. cit. n. 46. Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 305. Azor p. 2. l. 6. c. 29. q. 4. ubi: ob necessitatem evidentem, vel magnam Ecclesiae utilitatem jure unio dissolvitur. Sic ubi unio incipit esse noxia Ecclesiae, v. g. si inde fraudentur elemosinae, si pereat hospitalitas, si religio laxetur, dissolvi jure potest. Azor loc. cit. & ex eo Garc. Sic etiam cessante causa, propter quam facta fuit unio, ea dissolvi potest, & Ecclesia ad primum statum reduci. Card. de Luca de Paroch. d. 35. n. 8. Corrad. loc. cit. n. 44. Azor loc. cit. Garc. cit. n. 305, citans Caccialup. de union. d. 9. Rebuff. in pr. tit. de union. revocat. n. 1. & 2. Redundat hoc enim in manifestam Ecclesiae utilitatem, & augmentum cultus divini esse plures titulos beneficiales, quorum singuli suos distinctos Rectores habeant, qui inde congruenter vivere possint. Sic si cesset paupertas Ecclesiae, ob quam facta est unio, excrecentibus fructibus, dissolvi potest unio. Corrad. loc. cit. n. 45. Azor cit. q. 4. Dico dissolvi potest; nam etsi, dum Ecclesia ex tenui redit ad pinguiore reditus, justa sit causa dissolvendi unionem, non tamen propterea de se dissolvitur unio, aut ea dissolvenda est necessario. Garc. n. 306. citans Pet. de Perus. d. 3. q. 3. Cenzellin. in Clem. fin. v. defensor. de reb. Eccl. non alien. Sic si ob pestem, bellum, aliaque pericula, vel ob aëris intemperiem, soli sterilitatem, deficiente populo, unita fuit Ecclesia, redeunte dein populo dissolvi potest unio. Azor. loc. cit.

3. Respondeo tertio: Causa dissolutionis unionis, nempe dicta Ecclesiae necessitas, vel utilitas non minus ad dissolutionem unionis, quam ad faciendam unionem est probanda. Castrop. l. cit. A. 20. cit. q. 4. in fine. citans Oldr. cons. 261. Etsi non ita clarè, ac ea probanda est ad unionem faciendam; cum unio sit odiosa, & juri communi adversa, quod vult, ut beneficia singula singulis conferantur, & sic per rescissionem unionis Ecclesia redeat ad primum statum juri communi magis conformem. Castrop. loc. cit.

Questio 938. Qualiter dissolvenda uniones, seu an & quae in earum dissolutione requirantur solemnitates?

1. Respondeo primò in genere: requiritur quoque in dissolutione unionis aliqua solemnitas. Ventrigl. loc. cit. n. 34. Card. de Luca de Paroch. d. 35. n. 9. & ad Trident. d. 2. n. 34. ubi: in Ecclesiis inferioribus praesertim Parochialibus, dum agitur de unione accessoria & subjectiva, vel etiam de altera, qua aequè

principalis dicitur, adeò, ut de factio unus utriusque sit Rector, dissolutio, cum dicatur species alienationis, exigitur vigorosas solemnitates & causam, ideoque ubi Apostolica auctoritas non accedat, non de facili verificabilis est, ut dicitur illius dissolutionis; quia cum sola Ordinarii auctoritate fit.

2. Respondeo secundò in specie: haec solemnitates requiruntur primò cognitio causae dissolutionis faciendae; non secus enim ac in faciendae unione est cognitio requiritur. Corrad. l. cit. n. 52. Tond. q. benef. p. 3. c. 156. n. 4. Barb. juris Eccles. l. 3. c. 16. n. ult. Ventrigl. l. cit. n. 34. Garc. l. cit. n. 307. citans Pet. de Perus. de revocat. union. c. 3. 4. 5. Rebuff. in pr. tit. de revocat. union. an. 24. Secundò consensus Capituli. Corrad. l. cit. n. 52. & 55. Barb. l. cit. Azor. l. cit. q. 5. in fine. Castrop. l. cit. Garc. cit. n. 307. citans Pet. de Perus. & Rebuff. ubi ante. Tertio vocatio eorum omnium, quorum interest, unionem non dissolvi. Tond. l. c. Azor. l. cit. q. 6. Corrad. cit. n. 55. Ventrigl. c. n. 34. Castrop. cit. n. 4. Garc. n. 208. citans Pet. de Perus. ubi ante. c. 6. Rebuff. n. 26. Hinc igitur primò vocandus necessario est Rector beneficii uniti, seu qui illud unitum suo beneficio possidet, & nisi ille vocetur, dissolutio est nulla. Azor. l. cit. q. 6. Castrop. l. cit. Tond. l. cit. n. 5. cum agatur de dissolutione juris etiam quaesiti. Tond. ibid. Dum autem dissolutio unionis non habet effectum suum nisi post mortem Rectoris, seu possessoris illius beneficii uniti, hic vocandus non est; cum nullum ei creetur praerudicium. Ventrigl. l. cit. n. 34. Secundò vocandus est etiam Vicarius, qui in unita Ecclesia moratur, eamque administrat; quia & ejus causa agitur. Castrop. l. cit. Azor. cit. q. 6. Tertio, dum ea dissolutio fit vacante beneficio principali, cui unitum erat illud aliud accessorie (idem est, si fiat vacante beneficio, cui aequè principaliter unitum, hoc enim non minus vacat, quam illud, dum hac unio non tollit titulum, adeò que non impedit dictam vacationem) vocandus est defensor beneficii. Tond. cit. n. 5. Castrop. l. cit. Garc. n. 308. citans gl. in Clem. fin. de reb. Eccl. non alien. v. vacabat. Pet. de Perus. l. 3. Rebuff. ubi ante n. 13. quia dum unio facta est ex causa necessitatis, vel utilitatis Ecclesiae, ac proinde jam quaesitum jus & utilitas Ecclesiae, dum agitur de se jungendo iterum beneficio ab illa, adeoque hic interveniat alienatio; cum possessorem non habeat, habere debet defensorem, qui unionem defendat, & dissolutionem impediat. Tond. Castrop. l. cit. Quartò Patronus, seu is, qui per unionem jus patronatus amiserat, cum ejus interest, utpote ad quem dissoluta unio hoc jus redit. Castrop. l. cit. Azor. cit. q. 6. Quintò Praelatus utriusque dioecesis, si beneficia unita ad diversas dioeceses spectant. Castrop. l. cit. Azor. cit. q. 6. Corrad. cit. n. 15. n. 56.

Questio 939. An, & quae uniones ipso jure, ac sine opera Episcopi, aut alterius resolvantur?

1. Respondeo: Uniones, annexiones, incorporaciones Monasteriorum, Prioratuum, Praepositarum, dignitatum, personatum, administracionum, officiorum, & cujusvis qualitatis aut generis beneficiorum, quibuslibet aliis similibus, aut etiam fabricis, pive locis factae dissolvuntur ipso jure, habenturque pro non factis, beneficiaque reducuntur ad statum pristinum, possuntque tanquam vere vacantia à Sede Apostolica impetrari. si non

si non solvantur de iis quinquennaria, & de iis solvendis obligatio fiat. Sic enim expresse statuit Paul. II. per constitutionem suam datam Anno 1469. *id est in Bullario 6. hujus Pontificis §. 6. & 5.* ut Monasteria, Prioratus, Præpositura, dignitates &c. & quæcunque alia beneficia unita, pro quibus aliis Camera Apostolicæ annata seu alia jura solvi consueverant, vel quæ debebant annata, aut medietas anni unitus, impolterum (hoc est, facta jam eorum unione) solvant, seu de iis solvantur singulis quindecim annis perpetuo secuturis, & ii, quorum interest, infra anni spatium se in eadem Camera efficaciter, & cum effectu ad hanc solutionem obligare debeant; & nisi hæc præstent, dictorum beneficiorum uniones penitus resolvantur, & ea beneficia ad pristinum statum redeant. *Lott. l. 1. q. 29. n. 1.* Quam dein constitutionem post plures alios Pontifices Paulus IV. in Constit. 1580. *ca. lenc. feb. in Bullario 17.* confirmavit, extenditque ad omnes Congregationes tam sæculares, quam regulares, ut videre est apud *Lott. ibid. n. 2.* Eandem Constit. Pius V. sub eisdem & fortioribus decretis innovavit Constit. sua 28. expresse quoque extendit ad uniones factas quibusvis Cathedralibus ac Metropolitanis, seu Collegiatis Ecclesiis, aut Capitularibus mensis, etiam pro quotidianis distributionibus, ac aliis utilibus, nec non Collegiis, Universitatibus, Congregationibus quorumvis Ordinum monasterii, domibus, Hospitalibus, fabricis, ac utriusque sexus personarum piis locis, quamvis privilegiatis ac exemptis, sub quibuscunque tenoribus & formis, apostolicæ auctoritate, seu aliis quomodolibet. *Lott. loc. cit. n. 3.* Eandem adhuc magis roboravit, ac extendit Sixtus V. in Constit. data 14. Maii 1586. in Bullario 33. ut videre est apud *Lott. loc. cit. n. 4.* Porro Papam ejusmodi uniones ipso jure resolvit, seu resolutas declarasse sic probat *Lott. loc. cit. n. 8.* nimirum quod licet dictio illa *penitus*, quæ utitur Papa, non semper sit lata sententiæ, & quandoque hanc vim perdat ex subjecta materia, tamen in præsentem casu, ubi Constitutio pergit explicare sui decreti effectum, dum vult eadem beneficia tanquam verè vacantia posse impetrari, dictio hæc *penitus* hujusmodi vim suam retineat, & inducat canonem lata sententiæ. Pro quo citat *l. solutum. §. fin. in sortem, ad finem, de pignori. au. Tirag. ad l. si inquam, v. revertantur. n. 108. c. de revocat. donat.* Addit nihilominus *Lott. n. 9.* se arbitrari, impetrantem ex hoc capite pro fruenda hujusmodi vacatione non habere satis, si simpliciter ostendat, cessatum esse in solutione quinquenniorum, vel in obligatione de iis solvendis, cum dicta Constitutio dicendo: *si a solutione aut obligatione premissis cessare presumpserit: exigit contemptrum, qualem verbum præsumpserit inducit, vergens ad dolum & temeritatem juxta Card. in Clem. 1. n. 22. de privileg. & Nav. in man. c. 27. n. 155. & seq.*

Questio 940. An, & qualiter uniones, an invalidæ factæ per Prædecesores, vel etiam per ipsum Papam, ab Episcopo Successore examinentur, & retractentur?

Respondeo primo: Jure communi permissum est Episcopo, uniones per suos Prædecesores quandoque factas revidere, & si minus Canonice sint, dissolvere & irritare. *Lott. l. 1. q. 29. n. 10.* Sic etiam *Castrop. de benef. d. 6. p. 12. §. 3. n. 2.* ait, quod licet per Tridentinum *sess. 7. c. 6.* non con-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

cedatur Ordinariis potestas examinandi uniones 40. annis ante publicationem Tridentini factas, cum tamen id per dictum Concilium iis non denegetur, posse Ordinarios eas examinare juxta formam juris communis, pro ut *Barbol. ad cit. locum Trid. dicit*, resolvit S. Congregationem. Sic quoque possunt Episcopi vi juris communis examinare, & inventas factas perperam declarare irritas uniones factas, & effectum fortis post Tridentini publicationem; siquidem Trident. Decretum de his unionibus nihil disponit, sed solum de unionibus factis ante sui publicationem à 40. annis, & de factis post sui publicationem non fortis effectum. *Castrop. loc. cit.*

2. Respondeo secundo: Posse Episcopos seu Ordinarios vi dicti decreti Trid. uniones perpetuas à 40. annis citra factas examinare, & qua per obreptionem vel subreptionem obtentæ inventæ fuerint, irritas declarare. *Castrop. loc. cit. Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 22.* Et quidem respectu unionum obtentæ per sedem Apostolicam (utpote quas retractate permissum non est à jure Episcopis, ut ait *Lott. loc. cit. n. 11.* citans *c. 1. & 2. de confirm. util. vel inutil. & Rorem de iis 737. n. 2. p. 2. recent.* intellige, si factæ potestate supræmâ, & non ordinariâ, ne dictis supra contradicatur) obreptione & subreptione opus fuisse dicta Trid. dispositione, quæ ad hoc tanquam Sedis Apostolicæ delegati constituerentur, tradit *ibid. n. 12.* *Lott.* ubi etiam ait, ideo à Concilio restrictum hoc tempus ante sui publicationem ad 40. annos, ne nimia & summa aliàs induceretur rerum perturbatio, si altius ascenderent Episcopi ad convellendas uniones factas antiquiore tempore; conformius tamen à se dictis, nimirum, quod non prohibeantur vi dicti Decreti Episcopi examinare etiam uniones antiquiorum temporum. *Castrop.* hanc dat rationem, nimirum illud tempus ad 40. annos determinatum, ut præcederet, quod minus possessor uniti beneficii contra hoc examen se tueri posset prescriptione se à quadragenariâ. Quadraginta verò anni illi computandi sunt ex die, quo Concilium auctoritate Papæ promulgatum est. *Lott. loc. cit. n. 14. Azor. loc. cit. q. 22.* Porro constituendo quod ad hoc examen Ordinarium sedis Apostolicæ Delegatum, impedit, ne possessor talis beneficii uniti appellare posset ad Metropolitanum (cum ab eo, qui ut Delegatus procedit, non nisi ad delegantem detur appellatio *c. super quasi. §. porro. de off. deleg.*) & ne Delegatus à latere posset se in illa causa intromittere, *Castrop. cit. n. 2. in fine.* citans *Sanch. in Decalog. c. 29. n. 179.*

3. Respondeo tertio: Uniones verò à dicto tempore ante Concilii promulgationem factas, & effectum nondum in toto vel parte fortis, & deinceps ad cuiusvis instantiam faciendas, si eas legitimis, aut aliis rationabilibus causis coram loci Ordinario, vocatis, quorum interest, verificandis factas fuisse constiterit, idem Concilium *loc. cit.* constituit, tanquam per subreptionem obtentas præsumendum ab Episcopo, & nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit, habendas pro carentibus omnino viribus. *Castrop. Azor. l. cit.* Proinde jam Ordinario exposcenti literas unionis, hæ exhibendæ sunt. *Azor. cit. q. 22.*

4. Respondeo quarto: Illud præterea à Trid. *sess. 7. c. 7.* disponitur: *ut beneficia omnia Curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel monasteriis, beneficiis seu Collegiis, aut piis locis quibuscunque unita & annexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum singulis*